

Selekční boxy v praxi

Česká republika se postupně stává státem zaměřeným na výkrm prasat, neboť se k nám ve velkém dovážejí selata z Nizozemska a Dánska. Zpravidla jde o velké partie zvířat jedné věkové a hmotnostní kategorie, která se mohou vykrmovat i ve velkých skupinách. Výjimkou není ani 300 až 350 prasat ve výkrmovém prostoru. Na konci výkrmu je pak třeba vykrmená prasata vyselektovat podle požadované porážkové hmotnosti. Hmotnostně vyrovnaná partie zvířat dodávaných na jatka zásadně ovlivňuje konečnou cenu a nadstandardní zpeněžení.

Vladislav Fuka

Pomocí vážní nebo kamerové techniky v selekčních boxech se hmotnost prasat denně automaticky podchycuje a vyhodnocuje, takže odpadá obtížné ruční třídění. Nabídka těchto zařízení je široká, v České republice je asi nejznámější Agriselekt z třeboňské společnosti Agrico

Struktura v kotci se nemění

Hospodářská komora Nordhein-Westfalen se dotázala 32 chovatelů prasat na jejich zkušenosti s velkými skupinami zvířat vybavenými selekčními boxy. Mnozí z nich využívají tuto technologii již téměř pět let.

Většina z oslovených chovatelů nepozorovala zvýšení agresiv-

■ Klíčové informace

Praktické zkušenosti se selekčními boxy:

- Kontrola zvířat je i přes velký počet prasat bezproblémová.
- Zvířata nejsou vzájemně agresivnější než u výkrmu ve skupinách o 30 až 40 kusích.
- Prasata si rozdělí kotec na počátku výkrmu a toto rozdělení zůstává až do vyskladnění.
- Seleční box by měl být nastaven „na ostro“ co nejdříve a neměl by zcela zabraňovat v návratu k přístupu krmiva.
- Pokud se prasata vytřídí za několik týdnů po naskladnění, lehká zvířata se zpravidla přeskladí.
- Mnozí chovatelé nevidí zásadní rozdíly v denních přírůstcích a ve ztrátách v porovnání s kotci s 30 až 40 zvířaty.

telů lze pozorovat, že také nemocná zvířata mají možnost stáhnout se do klidných rohů kotce a být tam ponechána v klidu. Rozeznání těchto zvířat proto není těžší než v malých skupinách. Třicet chovatelů udává, že

16 m. To je výrazně delší vzdálenost než ve skupinách s 30 až 40 prasaty, kde délka cesty ke krmení představuje asi pět metrů.

Všichni chovatelé jsou však jedno v tom, že delší cesty nemají žádný rozhodující vliv na

Automatická kontrolní váha slouží k průběžné selekci zvířat vykrmovaných ve velkých skupinách systémem ad libitum

ty mezi zvířaty v kotci, prasata jsou dokonce klidnější než v malých skupinách. Jako důvod uvádějí možnost pohybu zvířat, která se při útoku mohou ukrýt ve velké skupině. Bezprostřední kontakt mezi zvířetem a člověkem působí s přibývajícím průběhem výkrmu uklidňujícím dojmem a zvířata ztrácejí svoji plachost. Podle dotázaných chova-

jednou obsazené místo v kotci se po celou dobu výkrmu nemění. To značí, že prasata vytvoří strukturu ve svém kotci na počátku výkrmu a své chování potom mění pouze ojedinelé.

Cesty pohybu jsou delší

Maximální délka cesty zvířat k chodbě představuje u dotázaných podniků v průměru

příjem krmiva. Praktikové každopádně doporučují dodržovat pokud možno krátké cesty. Ideální je přibližně čtvercová stavba kotce s boxem umístěným uprostřed podélné strany. V žádném případě by selekční box neměl být v rohu výkrmového kotce, protože cesta je tak delší. Prasata by pak musela chodit napříč kotcem, aby se dostala do selekce, přitom celková aktivita v oblasti boxu by se koncentrovala do jednoho rohu.

S aktivací začít brzy

Původní doporučení počítala s aktivováním selekčních boxů při hmotnosti prasat kolem 90 kg. Až do této doby jsou přístroje zpravidla nastaveny na „průchod“, to značí, že jsou všechny branky otevřeny. Zvířata mohou nerušeně procházet zařízením a při tom si na ně zvyknout.

Podle výpovědí dotázaných chovatelů není relativně pozdní aktivace praktická. Jejich systémy jsou ožívány již při živé hmotnosti prasat kolem 60 kg, při počátečním naskladnění kotce dokonce už při hmotnosti 40 kg. Zvířata se pak naučí zacházet s technikou dříve a přímým krmivem klesá s menší intenzitou než při převedení v pozdějším časovém období. Nicméně je třeba po dobu dvou dnů poč-

Němečtí chovatelé „oživují“ selekční boxy již při živé hmotnosti prasat kolem 60 kg

vat s nižším příjmem krmiva o 20 procent. Kromě toho lze při dřívější aktivaci branek pozorovat, že se návaly před boxem vytráří rychleji než při aktivaci vrátek při hmotnosti 90 kg.

Větší počet prodejních termínů

Na otázku, zda budou jednotlivá zvířata dokrmována, odpovědělo 24 chovatelů „ano“, pouze osm chovatelů „ne“. Záleželo na tom, zda jde u dotázaných podniků o výkrm v úplně uzavřeném turnusu. Zpravidla se posledních 15 % zvířat jednoho turnusu dokrmuje v jiném oddělení. U všech zemědělců se zvýšil počet prodejních termínů každé skupiny.

Všech 32 chovatelů nejprve kotce přeskladí. Sedmáct z nich potom vytřídí lehká prasata, což má pádné důvody. Výměna zkušeností ukázala, že tato zvířata mají spíše systémové problémy a lépe se osvědčí v menších skupinách.

Nikoliv horší užítkovost

Výpovědi týkající se užítkovosti a výnosů jatek se často opírají pouze o odhady. Jen málo chovatelů zná čísla s ohledem na denní přírůstky, zhodnocení krmiva atd. Většina z nich nevidí žádné zásadní rozdíly v denních přírůstcích a ve ztrátách v porovnání s kotci s 30 až 40 zvířaty. Mnozí chovatelé, kteří mají současně naskladněná prasata ve velkých i malých skupinách, vyskládňují oddělení téměř ve stejné době. I podíl zmasilosti byl stejný.

Lepší výsledky zaznamenali čtyři chovatelé. Podle výpovědí zúčastněných byla každopádně nižší diference třídění u prasat. Zde odpovídá 27 chovatelů „ano“ a pouze jeden „ne“. Tři chovatelé nemohli zjistit žádné rozdíly.

Důležitý původ selat

K velké shodě došlo v otázce původu selat. Podle 24 chovatelů ustájení prasat ve velkých skupinách se selekci má rozhodující

inzerce

ZEMĚ ŽIVITELKA 2010

STÁJOVÁ TECHNIKA

PRASATA, DRŮBEŽ, SKOT, RYBY, KEJDA, SKLADY OBILÍ

SRDEČNĚ VÁS ZVEME NOVĚ DO PAVILONU Z

www.agrico.cz

AGRICO, s. r. o., CZ - 379 01 Třeboň, tel.: +420 384 704 111

vliv na výsledky výkrmu. Pouze při stejném původu selat lze předem optimalizovat nastavení selekčních boxů a dále zlepšovat výsledky. Jako mimořádnou po-

merou nad prasaty jsou zjištěny reálné údaje a ne pouze teoreticky vypočítané počítačem.

Protože počet průchodů boxem lze technikou velmi dobře

Na českém trhu je nejznámějším zařízením Agriselekt od třeboňské společnosti Agrico

Podle německých chovatelů není zásadní rozdíl v přírůstcích a ztrátách mezi výkrmem prasat v malých či velkých skupinách, pokud dochází k selekci podle hmotnosti zvířat

moc oceňují chovatelé denní podchycení údajů o výkrmu. Vývoj hmotnosti lze díky těmto informacím denně sledovat. Dobytčí váhou v podlaze, příp. ka-

sledovat, mohou být kromě toho dříve rozeznána onemocnění. Pokud průchody od tří do čtyř na zvíře velmi silně klesají, zjistí se zpravidla nástup nemoci. ■

inzerce